

DANMARK SKAL IGEN VÆRE EN GRØN STORMAGT

EN ET-ÅRSPLAN SKAL SÆTTE TEMPO
PÅ DEN GRØNNE OMSTILLING

SOCIALDEMOKRATIET

INDHOLDSFORTEGNELSE

INDLEDNING	4
SOCIALDEMOKRATIETS ET-ÅRSPLAN	9
En ny klimalov	9
En grøn tillægsaftale til energiforliget	9
Mindre klimabelastning fra fly	11
Et grønnere landbrug	11
En grøn fremtidsfond	11
Mere skov og vild natur	11
Forbud mod sprøjtning og gødskning på §3-beskyttede naturarealer	13
Afgifter på plastik	13
Afgifter på kemikalier	13
Bedre beskyttelse af vores drikkevand og renere luft	13
En jordreform til gavn for klima, miljø og natur	13
Mere økologi	13
Mindre madspild	13

DANMARK SKAL IGEN VÆRE EN GRØN STORMAGT

Vi skal give en bæredygtig verden videre til vores børn og børnebørn. Danmark skal gå forrest for at skabe en grøn verden. Ord gør det ikke alene – det kræver lederskab og vilje.

Hvis Socialdemokratiet bliver betroet regeringsansvaret, er det vores ambition at igangsætte en række konkrete tiltag, så Danmark igen skruer op for tempoet i den grønne omstilling – inden for det første år af en ny regeringsperiode.

I dag bliver der født 360.000 børn verden over. 168 herhjemme. Det gjorde der også i går, og det bliver der også i morgen. I gennemsnit.

Vi har en forpligtelse til at give en bæredygtig klode videre til dem, der lige nu slår øjnene op og ser verden for første gang. Det er os, der har ansvaret for deres fremtid.

På mange måder går det fremad: Hver eneste dag bliver tusindvis af mennesker løftet ud af ekstrem fattigdom. Sult er næsten halveret de seneste 20 år. 9 ud af 10 børn kommer i skole i dag.

Men bagsiden af de sociale og økonomiske fremskridt har været et pres på vores klima, natur og miljø.

Vi har sat bundrekord for, hvor lidt havis der er tilbage i Arktis. Vandstanden i verdenshavene stiger hurtigere end i 2.000 år. De varmeste år, der nogensinde er målt på jorden, er de seneste fire.

Herhjemme blev den sidste tirsdag i februar den varmeste danske vinterdag i 29 år. Hvert år dør flere tusinde danskere for tidligt på grund af luftforurening, og endnu flere bliver syge. Målinger viser for høje mængder nitrat og sprøjtemidler i grundvandet. Og mere end 2.000 plante- og dyrearter i Danmark er i fare for at forsvinde.

Det er dybt alvorligt og kræver handling nu. Vi skal belaste kloden mindre.

Over hele verden demonstrerer børn og unge for at råbe beslutningstagere op. Og de er ikke alene. Folkebevægelserne for en mere bæredygtig verden vokser. Mange danskere indretter deres liv anderledes for at leve mere klimavenligt. Er-

»Alle, som tager ansvar for at skabe en bæredygtig fremtid, fortjener en regering, som gør det samme.«

hvervslivet er mere ambitiøst på miljø- og klimoområdet end nogensinde.

Alle, som tager ansvar for at skabe en bæredygtig fremtid, fortjener en regering, som gør det samme.

Socialdemokratiet foreslår en historisk ambitiøs grøn omstilling af vores samfund. Det er ikke nok at gøre noget – vi skal gøre nok.

Vores vision er en fremtid, hvor vi lever, bor, producerer og transporterer os på en bæredygtig måde.

De seneste år er det gået den forkerte vej for klimaet og miljøet. Mindst 39 gange har den nuværende regering trukket i den forkerte retning.

Sidste år udledte Danmark 500.000 ton CO2 mere end i 2017. Udledningen af ammoniak er steget fem år i træk. Den grønne omstilling er ikke kun gået i stå. Den er slået bak.

Danmark har før gået forrest. Resultaterne ser vi overalt omkring os og i hele verden: Vindmøller, termostater, energieffektive pumper – alt sammen udviklet i Danmark.

Mere end halvdelen af strømmen i Danmark er grøn. I 90'erne gjorde Socialdemokratiet vindmøllerne til en national mærkesag, som blev en international succes. Danmark er et økologisk foregangsland, fordi vi politisk støttede omlægningen til økologi. Nu skal vi tage de næste skridt med nye ambitiøse målsætninger for økologien i Danmark.

Mange udenlandske regeringer, investorer og virksomheder kommer til Danmark for at spørge: Hvad er det, I kan?

Succesen er et resultat af politiske beslutninger. Vi har nydt godt af et fremsynet dansk erhvervsliv, der har taget chancer, og som går forrest. Men det har krævet politisk vilje. Vi har ikke ladet markedet klare sig selv. Vi har turdet regulere, og vi har udvalgt områder, som vi har satset mere på end andre. For mange år siden besluttede vi f.eks. at bekæmpe vandspild og satse på bedre vandkvalitet. I dag eksporterer Danmark vandteknologi for milliarder.

Bæredygtig omstilling er en dansk styrkeposition, som vi skal satse endnu mere på i fremtiden.

Det er ikke kun det rigtige at gøre. Det er også det mest økonomisk ansvarlige. Verdensmarkedet for grøn omstilling bliver kun større. For at nå målet om at begrænse temperaturstigningerne skal verdenssamfundet de næste 11 år investere svimlende 90.000 mia. kr. i den grønne omstilling. Det svarer til mere end 40 gange hele Danmarks bruttonationalprodukt.

Socialdemokratiet vil stille sig i spidsen for en historisk satsning på nye løsninger og teknologier.

»Bæredygtig omstilling er en dansk styrkeposition, som vi skal satse endnu mere på i fremtiden. Det er ikke kun det rigtige at gøre. Det er også det mest økonomisk ansvarlige.«

Vi vil Indføre en ny klimalov med bindende mål for klimaet. Og fremrykke målet for, hvornår Danmark skal være fri af fossile brændsler fra 2050 til 2045. Og i 2030 skal Danmark have nedbragt udledningen af drivhusgasser med 60 pct. i forhold til 1990.

De nye mål vil konkret betyde, at vi skal sætte fart på den grønne omstilling i alle dele af samfundet. Landbruget skal levere et fair bidrag. Staten, regionerne og kommunerne skal sætte energiforbruget ned. Der skal køre 500.000 grønne biler på de danske veje om 11 år. Der skal opføres to ekstra havvindmølleparker inden 2030, så der bliver opført fem i alt. Luftfarten skal flyve på mere bæredygtigt brændstof. Og jernbanestrækninger skal elektrificeres.

Den absolut største enkeltstående investering, Socialdemokratiet foreslår, er i en global grøn fremtidsfond. Med 20 mia. kr. i ryggen skal den finde svarene på de helt store spørgsmål. Hvordan dækker vi hele verdens energibehov med grøn energi? Hvis vores samfund skal køre på 100 pct. vedvarende energi – hvad gør vi så, når vinden ikke blæser? Hvordan skaffer vi rent vand og mad nok til en verdensbefolkning, der vokser og vokser – uden at det belaster klimaet og miljøet mere? Med fonden lægger vi fundamentet til de næste grønne eventyr og til flere grønne jobs. Så flere danskere kan gøre en forskel for klimaet alene, fordi de passer deres arbejde.

Klimaaftalen fra Paris og FN's 17 verdensmål viser, at det internationale samfund vil skabe en bæredygtig fremtid. Kina investerer mere i vedvarende energi end noget andet land i verden. I Storbritannien har vind overhalet kul. Det går fremad, men verden mangler lederskab.

Under præsident Trump har USA fralagt sig ansvaret. Andre må træde til.

EU startede som en kul- og stålunion. Socialdemokratiet vil gøre EU til en klimaunion. Vi foreslår en juridisk bindende klimalov i EU. Og vi arbejder for at få unionen til at hæve sit klimamål fra 40

pct. til 55 pct. i 2030 og gøre hele EU klimaneutral i 2050.

Danmark kan skubbe EU og verden i en grønnere retning. Men kun, hvis vi selv bliver en rollemodel for den forandring, vi vil se globalt.

Det gælder også for naturen. Danmarks bestand af sanglærker er mere end halveret siden 1970'erne, og næsten 3 millioner fugle er forsvundet fra det åbne land. Dyre- og plantearter er ved at uddø. Mellem 100 og 1.000 gange hurtigere end naturligt.

Nogle af hovedårsagerne er pladsmangel og for lidt sammenhængende og vild natur. Hvis vi vil efterlade en renere og mere mangfoldig natur til vores børn, skal vi passe bedre på den.

Vi bliver nødt til at styrke indsatsen imod plastikforurening markant. Produktionen af plastik er på 50-60 år steget til over 300 mio. ton om året. Hvert år ender omkring 8 mio. ton plastik i havet. Det svarer til, at en lastbil dumper et vognlæs plastik i vandet. Hvert minut. Døgnnet rundt.

Rigtig mange har lyst til selv at bidrage mere i kampen mod klimaforandringerne. Men det kan være svært at gennemskue, hvordan man gør det bedst. Vi vil oprette en ny national skovfond, så de danskere, der ønsker at kompensere for deres CO₂-udledning, kan gøre det med vished om, at der bliver plantet mere skov. På den måde kan vi i fællesskab kompensere for den CO₂, vi udleder.

Vi har stor respekt for alle, der gør sit for at løse miljø- og klimakrisen. Hvis vi for alvor skal flytte noget, så skal vi gøre det sammen. Der skal store, strukturelle forandringer til, og dem kan vi levere. Vi er klar til at sætte handling bag ord. Derfor fremlægger vi en plan for de initiativer, en socialdemokratisk regering vil tage inden for det første år, hvis vi bliver betroet regeringsmagten.

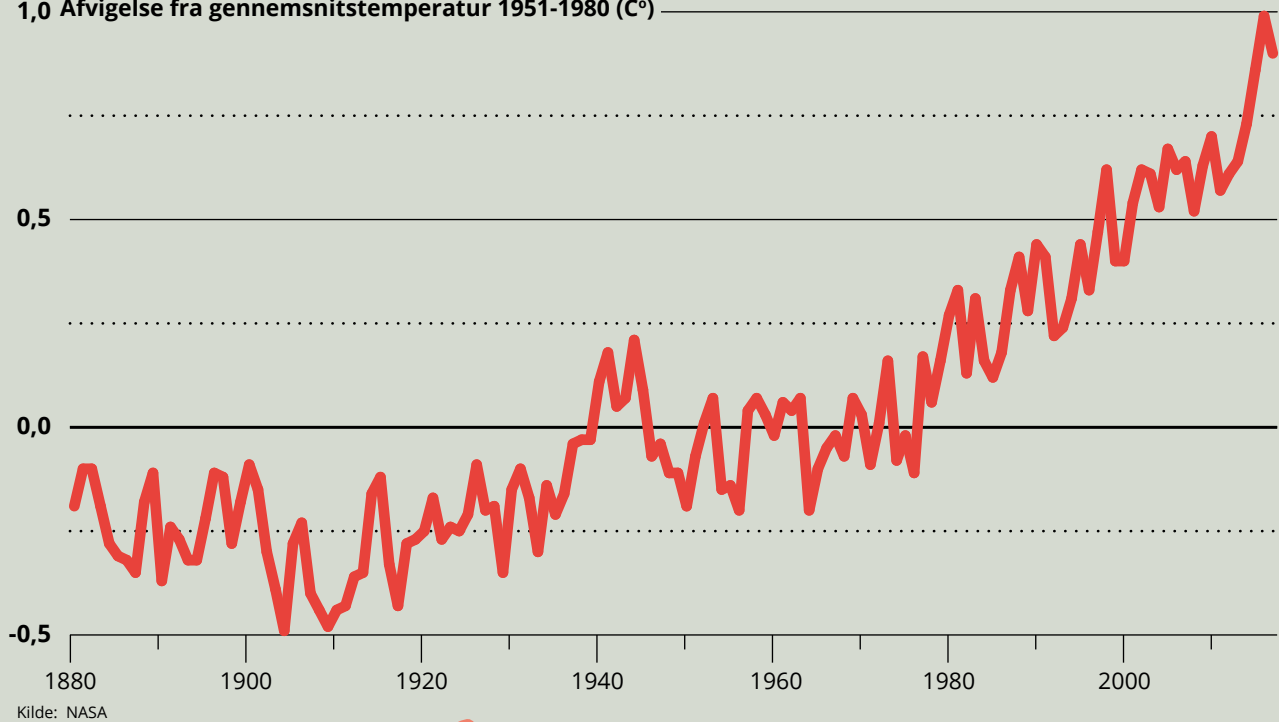
Vi vil samle Danmark om en klima-, natur- og miljøpolitik, der skaber en bæredygtig fremtid.

Danmark skal igen være en grøn stormagt.

KLODEN BLIVER VARMERE

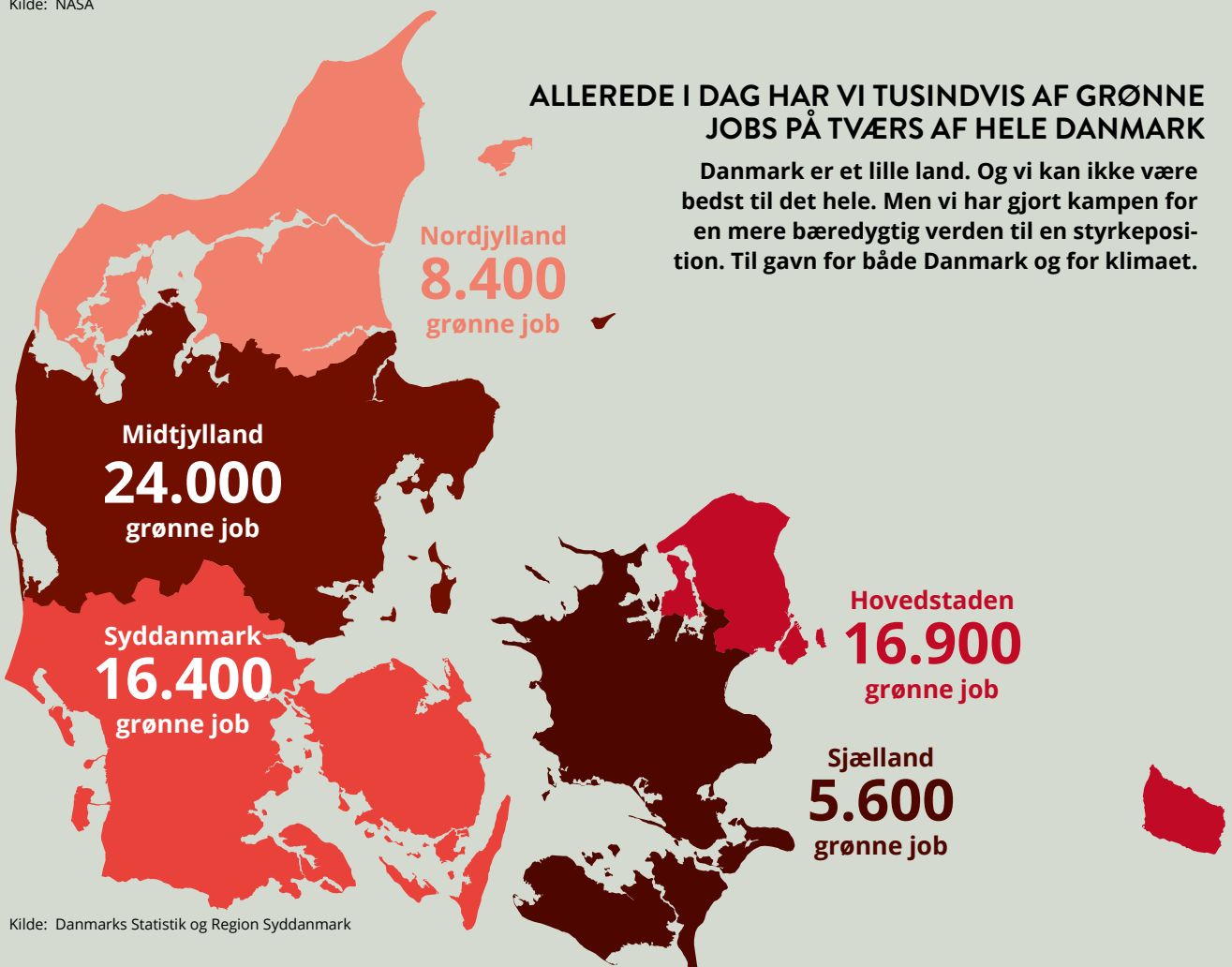
Grafen herunder viser udfordringen. Klodens gennemsnitlige temperatur er siden industrialiseringens begyndelse steget kraftigt.

1,0 Afvigelse fra gennemsnitstemperatur 1951-1980 (C°)

ALLEREDE I DAG HAR VI TUSINDVIS AF GRØNNE JOBS PÅ TVÆRS AF HELE DANMARK

Danmark er et lille land. Og vi kan ikke være bedst til det hele. Men vi har gjort kampen for en mere bæredygtig verden til en styrkeposition. Til gavn for både Danmark og for klimaet.

SOCIALDEMOKRATIETS ET-ÅRSPLAN

Det er Socialdemokratiets ambition at igangsætte følgende forslag inden for det første år af en ny regeringsperiode:

En ny klimalov

Vi vil hurtigst muligt indføre en ny og styrket klimalov i Danmark. Med nye og bindende mål, der hæver barren for Danmarks klimaindsats. Vi skal politisk forpligte os på en hurtigere og mere ambitiøs grøn omstilling. Og vi skal forpligte os på løbende at følge og reagere på udviklingen. Socialdemokratiet mener, at udledningen af drivhusgasser skal reduceres med mindst 60 pct. i 2030 i forhold til 1990.

En grøn tillægsaftale til energiforliget

I juni 2018 blev alle Folketingets partier enige om et nyt energiforlig. Aftalen er en vigtig milepæl i dansk energipolitik, men desværre er den ikke ambitiøs nok. Derfor vil vi indgå en tillægsaftale til energiforliget. Så vi igen kan skrue op for tempoet i den grønne omstilling.

GRØN TILLÆGSAF Tale TIL ENERGIFORLIGET

Socialdemokratiet vil indkalde til forhandlinger om en tillægsaftale til energiforliget fra juni 2018. I forhandlingerne vil Socialdemokratiets tre hovedprioriteter være:

Fem havvindmølleparker inden 2030

Frem mod 2030 får Danmark tre nye og store havvindmølleparker. Det er en god begyndelse, men det er ikke nok. Vi foreslår at opføre to ekstra havvindmølleparker inden for de næste 11 år. Og at vedtage en gennemskuelig tidsplan for, hvornår havvindmølleparkerne skal udbygges og opføres. Dermed vil Danmark inden 2030 opføre fem nye, store havvindmølleparker i dansk farvand.

500.000 grønne biler

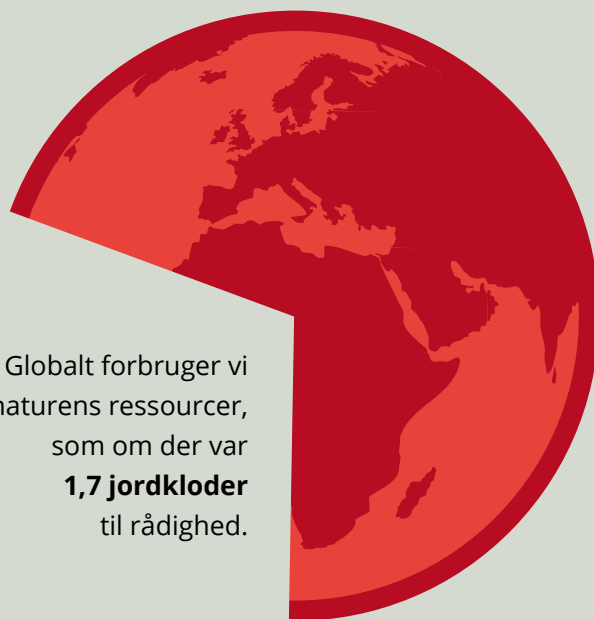
Flere skal skifte diesel- eller benzinbilen ud med en klimavenlig bil. Derfor vil vi sætte et

bindende mål om 500.000 grønne biler og stoppe for salget af nye benzin- og dieslbiler i 2030. Vi vil investere i nye ladestandere over hele Danmark, sænke skatten på grønne firmabiler, forlænge den særligt lave elafgift til opladning og give kommunerne tilskud, hvis de køber el- eller brintbiler. På den måde skaber vi også et brugtvoغنsmarked for grønne biler.

En ambitiøs indsats for energi-effektivisering

Det nuværende ambitionsniveau for Danmarks indsats for mere energieffektive bygninger er ikke højt nok. Derfor vil Socialdemokratiet skrue op. Vi vil stille krav om energibesparelser til alle offentlige bygninger. I dag er det kun statslige bygninger, der er underlagt krav om energieffektivitet. Og derudover vil vi indføre et ambitiøst energieffektiviseringsmål i Danmark.

VI FORBRUGER MERE AF JORDENS RESSOURCER, END DEN KAN HOLDE TIL

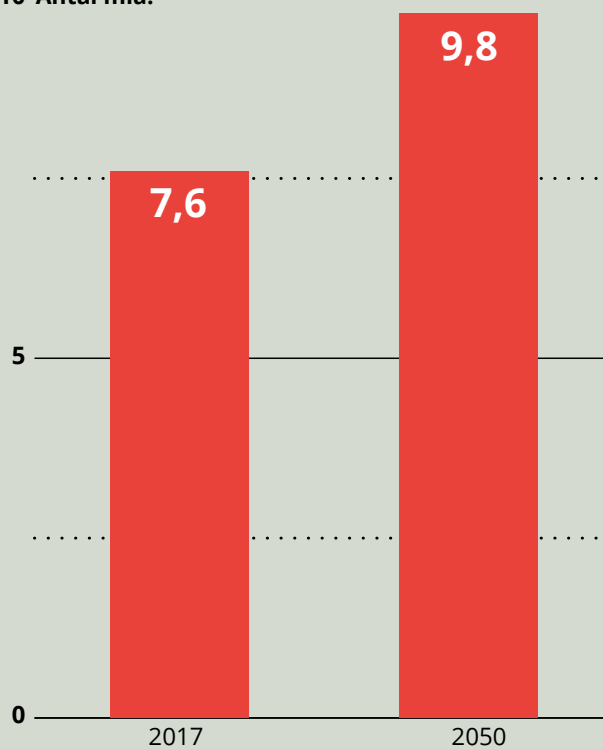
Globalt forbruger vi
naturens ressourcer,
som om der var
1,7 jordkloder
til rådighed.

Kilde: WWF

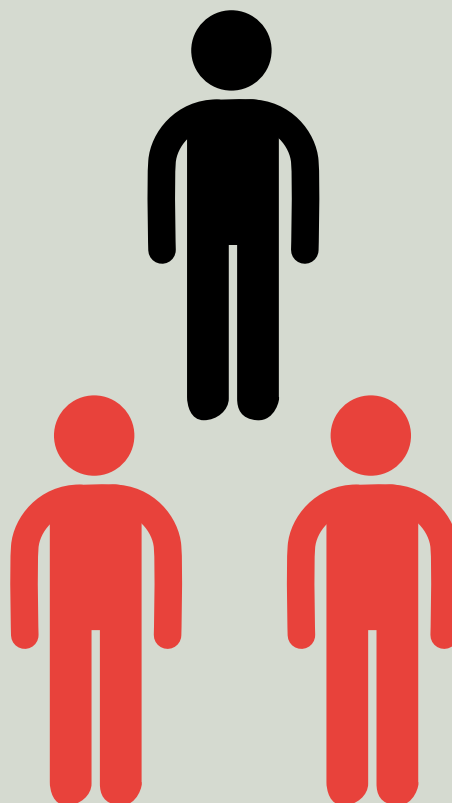
TØ MIA. FLERE MENNESKER PÅ JORDEN I 2050

Frem mod 2050 forventes verdens befolkning at vokse med mere end to mia.

10 Antal mia.

Kilde: FN

I 2025 kan 2/3 af verdens befolkning mangle adgang til vand på grund af klimaforandringer, menneskelig påvirkning og befolkningstilvækst.

Kilde: WWF

Mindre klimabelastning fra fly

Socialdemokratiet vil gøre det mere klimavenligt at flyve. Ved at indføre et krav om, at 15 pct. af brændstoffet i fly, der letter fra danske lufthavne, er bæredygtigt. Og ved at arbejde for en europæisk flyafgift sammen med andre ambitiøse EU-lande som Sverige, Frankrig, Holland, Belgien og Luxembourg.

Et grønnere landbrug

Landbruget skal yde et fair klimabidrag. Derfor vil vi i samarbejde med landbruget fastsætte et mål, der skal forpligte dansk landbrug til at nedbringe udledningen af drivhusgasser i de kommende år. Målet skal bidrage til, at vi når målsætningen om en samlet reduktion på mindst 60 pct. af drivhusgasser i 2030. Derudover vil vi rette op på Landbrugspakken ved at indgå en ny aftale, der skal beskytte miljø, natur og drikkevand og samtidig skabe ro om landbrugets rammevilkår.

En grøn fremtidsfond

Vi vil igangsætte arbejdet med en grøn fremtidsfond på 20 mia. kr., der på globalt plan skal medvirke til at løse klimakrisen. Fondens formål er først og fremmest at investere i banebrydende grønne projekter, der kan sikre en mere bæredygtig anvendelse af klodens ressourcer. Derfor skal den støtte projekter, der kan udbrede mere vedvarende energi, lagre energi, skaffe adgang til rent vand og sikre en bæredygtig fødevarerproduktion.

Mere skov og vild natur

Naturen skal have mere plads i Danmark. Så flere dyr og planter overlever. Vi vil udarbejde en national plan for en mangfoldig natur, som fastsætter ambitiøse mål og peger på konkrete virkemidler. En hovedprioritet i det arbejde vil være vores mål om 75.000 hektar urørt skov, 15 nye vilde naturparker, mere bynær skov og etablering af en national skovfond. Hvor de danskere, der ønsker at kompensere for deres CO₂-udledning, kan gøre det med vished om, at deres bidrag gør en reel forskel.

MINDRE KLIMABELASTNING FRA FLY

Luftfartens CO₂-udledning forventes at stige markant i de kommende år. Derfor er der brug for politisk vilje til at sænke klimabelastningen fra fly.

Socialdemokratiet vil:

1. Stille krav om bæredygtigt flybrændstof

Socialdemokratiet vil stille krav om, at alle fly, der letter fra danske lufthavne, skal flyve på minimum 15 pct. bæredygtigt flybrændstof i 2030. Kravet skal indføres løbende og være frivilligt indtil 2025, således at flyselskaber kan vælge ikke at iblande bæredygtige brændstoffer indtil da. I så fald skal de i stedet betale kompensation for ikke at leve op til kravet. Pengene herfra skal anvendes til teknologisk udvikling og produktion af bæredygtige flybrændstoffer, så

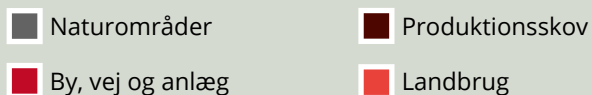
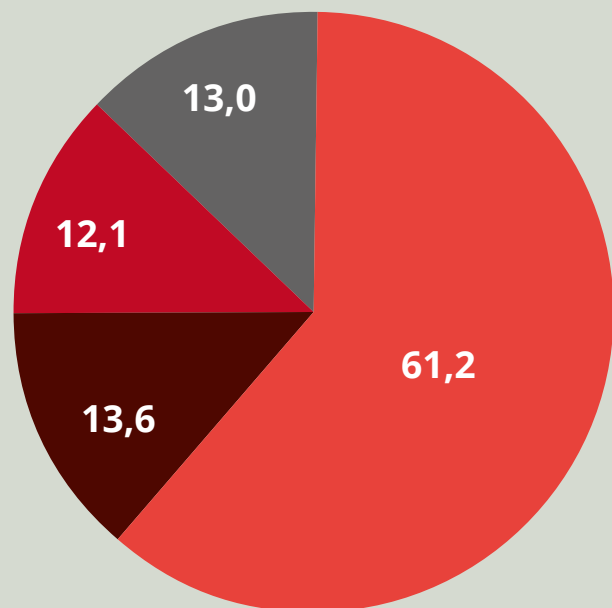
Danmark kan gøre grønt flybrændstof til en erhvervs-mæssig styrkeposition. På den måde belønner modellen de flyselskaber, der tidligt tager initiativ til at omstille til mere bæredygtigt flybrændstof, mens dem, der hænger i bremsen, vil skulle bidrage økonomisk til den teknologiske udvikling, der er nødvendig for omstillingen.

2. Indføre en CO₂-afgift på flybrændstof

Socialdemokratiet vil arbejde for en europæisk flyafgift sammen med andre ambitiøse EU-lande. Så flyselskaber får et større incitament til at investere i mere energieffektive fly og mere bæredygtigt brændstof. Afgiften bør indføres på europæisk niveau frem for på nationalt niveau for at mindske konkurrencemæssige ulemper for danske flyselskaber og danske lufthavne.

NATUROMRÅDER UDGØR KUN 13 PCT. AF DANMARKS SAMLEDE LANDAREAL

Arealanvendelse i Danmark 2016 (pct.)

Kilde: Danmarks Naturfredningsforening

3 4 8

MIO. TON

Så meget plastik blev der produceret i 2017

Kilde: PlasticsEurope

2,2

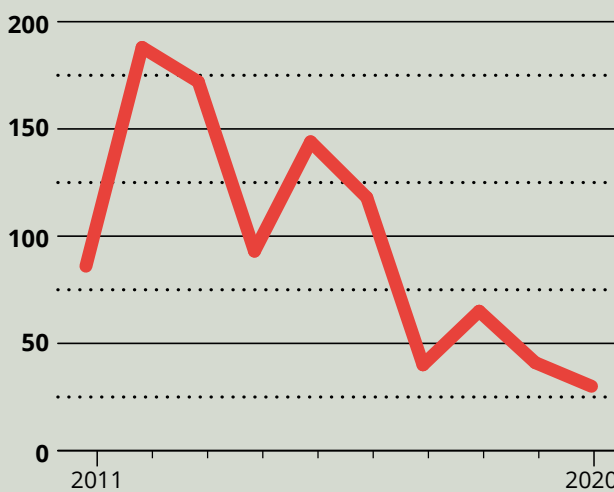
MIO.

Så mange ton CO2 bliver udledt som en konsekvens af madspild i Danmark.

Kilde: DTU Environment

MINDRE STØTTE TIL ØKOLOGI

Afsatte midler (mio. kr.) til økologi-projekter i perioden 2011-2020.

Kilde: Miljø- og Fødevarerministeriet

Forbud mod sprøjtning og gødsning på §3-beskyttede naturarealer

Vi vil indføre et forbud mod sprøjtning og gødsning på de §3-beskyttede arealer. Et forbud som vi indførte, da Socialdemokratiet sidst sad i regering, men som den nuværende regering afskaffede. En bedre beskyttelse af den sårbare natur vil forbedre de levesteder, som er nødvendige for en lang række arter.

Afgifter på plastik

Alt for meget plastik havner i naturen. Derfor skal vi genanvende mere og forbruge mindre. Vi vil indføre en ressourceafgift på flaskevand af plastik. Det er et paradoks, at vi i Danmark har noget af verdens bedste postevand samtidig med, at vi årligt køber mere end 100 mio. liter flaskevand. Vi vil også forhøje afgifterne på bæreposer af plastik. Danskerne bruger ca. 460 mio. bæreposer om året svarende til ca. 85 poser pr. dansker om året.

Afgifter på kemikalier

Danskerne skal udsættes for færre skadelige kemikalier i hverdagen. Derfor vil vi genindføre afgiften på skadelige stoffer som PVC, ftalater og PVC-folier. En afgift, som den nuværende regering afskaffede. Både PVC og ftalater er skadelige for miljøet og for sundheden.

Bedre beskyttelse af vores drikkevand og renere luft

Vi vil tage initiativ til forhandlinger om en bedre beskyttelse af vores drikkevand og renere luft. Konkret vil vi bl.a. forbyde brug af sprøjtemidler på offentlige arealer, brug af gødning i de boringsnære beskyttelsesområder og gennemføre en evaluering af grænseværdien for nitrat i drikkevandet. Hvad angår luftforurening vil vi bl.a. skærpe miljøzonerne og sikre mere miljøvenlige brændeovne.

En jordreform til gavn for klima, miljø og natur

Regeringen ignorerede Socialdemokratiets opfordringer til at indkalde til forhandlinger om en jordreform. Det på trods af, at en jordreform gavner både landbruget, naturen, klimaet og miljøet, og samtidig har opbakning fra et stort flertal i Folketinget. Derfor vil Socialdemokratiet indkalde til forhandlinger, hvor det skal drøftes, hvordan en jordreform kan gennemføres, og vi vil prioritere midler til en jordreform.

Mere økologi

Regeringen afskaffede som noget af det første målsætningen om en fordobling af det økologiske areal i 2020. Det, mener vi, er en fejl. Vi vil have endnu mere økologi i Danmark. Derfor vil vi indføre tre nye målsætninger for økologien i 2030. Vi vil fordoble det økologiske areal. Vi vil fordoble danskernes forbrug. Og så vil vi fordoble eksporten af økologiske fødevarer. For at nå målsætningerne vil vi finde midler til en vækstplan for økologien på det kommende Landdistriktsprogram og arbejde for en flerårig bevilling til økologiforskning fra forskningsreserven.

Mindre madspild

Hvert år smider vi 700.000 ton mad ud i Danmark. Ved at mindske vores madspild kan vi reducere udledningen af drivhusgasser betragteligt. Derfor vil vi indlede en dialog med branchen om at indføre mål for at mindske madspild i alle led fra producent til forbruger. Og vi vil i samarbejde med detailhandlen identificere og arbejde for at fjerne de lovgivningsmæssige barrierer, der i dag gør det vanskeligt for danske supermarkeder at donere overskudsmad. Hvis der ikke bliver leveret på målsætningerne, er vi klar til at indføre et forbud mod madspild.

FØLG MED

facebook.com/socialdemokratiet

[@Spolitik](https://twitter.com/Spolitik)

[@Socialdemokratiet](https://www.instagram.com/Socialdemokratiet)

socialdemokratiet.dk

På forsiden: Sarah, gymnasieelev, Humlebæk

SOCIALDEMOKRATIET